

Raadsvoorstel

Datum gemeenteraad: 27 juni 2017	Datum voorstel: 30 mei 2017
Portefeuillehouder: Arjan Kraijo	Auteur: Astrid de Jong
	Samenlevingsagenda: ja

Onderwerp:

Definitief ontwerp Raadhuisplein, oversteek Haven (incl. trap) en Havenstraat

Voorstel:

1. Het Definitief Ontwerp voor de ontwikkeling van het Raadhuisplein, oversteek Haven (incl. trap) en Havenstraat vast te stellen.
2. Een uitvoeringskrediet beschikbaar te stellen voor Raadhuisplein en de oversteek Haven (incl. trap) van totaal: € 1.880.000.
3. Een uitvoeringskrediet beschikbaar stellen voor de Havenstraat van: € 477.000.
4. Bijgevoegde begrotingswijziging vast te stellen.

Inleiding

Deze collegeperiode wordt ingezet op het verlevendigen van het centrum, de aanpak van de verschillende ontwikkellocaties en de verbinding van het centrum met de rest van Alblasserdam.

De renovatie van het gemeentehuis en transformatie van het Raadhuisplein tot 'huiskamer' van Alblasserdam zijn twee belangrijke opgaven uit de Samenlevingsagenda 2014 - 2018 waaraan het college nog deze periode uitvoering wil geven.

In het kader van de centrumontwikkeling zijn sinds 2014 verschillende activiteiten ontplooid, die hebben geleid tot het raadsbesluit van 31 maart 2016 waarin de "visie centrumhart" door uw raad is vastgesteld. In het vervolg daarop is de visie het afgelopen jaar nader uitgewerkt in een ontwerp van de openbare ruimte (Raadhuisplein, Havenstraat en oversteek Haven) en het gemeentehuis. Voor u ligt het ontwerp van de openbare ruimte.

Beoogd resultaat

Raadhuisplein: 'huiskamer van Alblasserdam'

Het verlevendigen van het centrum heeft zijn basis in de wensen die bewoners uitten in interviews gehouden voor de Structuurvisie 2040 en de huiskamerbijeenkomst in Landvast begin 2015 en heeft zijn beslag gekregen in de centrumhart visie 2016. De belangrijkste aspecten in relatie tot het ontwerp zijn het aaneensluiten van de losse schakels in het centrum om zo winkels en voorzieningen levensvatbaar te houden en het Raadhuisplein zodanig te verbreden dat het de barrière die de 'snelweg' Haven vormt tussen het havengebied en het centrum wordt weggenomen. Dat levert een bijdrage aan de aaneensluiting van het centrum, ook Landvast komt veel beter aan het centrum te liggen.

Argumenten

Tijdens de huiskamerbijeenkomst met de samenleving werden ideeën voor de inrichting van het plein gedeeld maar klonk ook de roep om verlevendiging. De wens van de samenleving is om van het Raadhuisplein een multifunctionele plek te maken met een 'marktplaatsfunctie', waarbij te denken valt aan ruimte voor ontmoeten, handelen, praten, spelen, vraag en aanbod en toerisme. Het moet als het ware de 'huiskamer van Alblasterdam' worden voor de gehele samenleving.

Er dient daarnaast ook rekening gehouden te worden met ontsluiting en parkeren in het centrum en andere ontwikkelingen en projecten in en rond het centrum. De samenleving heeft verschillende aandachtspunten meegegeven die betrekking hebben op verkeer ('snelweg' Haven, autoluw Cortgene), parkeren, zichtlijnen (Haven Zuid, brug over de Noord) en toerisme en horeca (terras).

De door u vastgestelde visie op het centrumhart gaf de volgende tien speerpunten mee als de aandachtspunten die richting geven voor verlevendiging van het centrumhart. De speerpunten hebben tevens de basis gevormd voor het ontwerp van de buitenruimte:

1. Versterken identiteit en samenhang
2. Plein als schakel: kleinschalig dorp en grootschalig haven/ riviergebied
3. Versterken verblijfskwaliteit Raadhuisplein
4. Versterken verblijfszone Cortgene
5. Verbindend rondje haven
6. Opheffen barrièrewerking 'snelweg Haven'
7. Gemeentehuis als schakel
8. Programmering gemeentehuis: hart van de samenleving
9. Flexibel plein: dagelijks gebruik + evenementen
10. Voldoende bereikbaar parkeren (bewoners & bezoekers)

Naast een duurzame materiaal voor de openbare ruimte en hergebruik van de bestaande materialen wordt het intensiever gebruik van het Raadhuisplein en als schakelfunctie die het heeft voor diverse gebieden als duurzaam gezien. Op dit moment wordt nauwelijks combinatie bezoek uitgebracht tussen het Havengebied/ Landvast en het centrum. Door het plein middels inrichting en aankleding een meer menselijke maat te geven, vormt het een gastvrije schakel tussen beide gebieden en daarmee aantrekkelijker voor een groter publiek.

De nieuwe inrichting maakt het plein ook aantrekkelijker voor (nieuwe) evenementen. Door diverse (deels ondergrondse) voorzieningen aan te brengen is het plein voor vele functies te gebruiken.

Uit de reacties van de samenleving blijkt dat er voorkeur is om een levendig centrumhart te creëren. Het Raadhuisplein kan daar een cruciale rol in spelen.

Het ontwerp is dan ook een uitwerking op speerpunten 1.2.3.4.6.9 en 10. van de centrum hart visie. Speerpunt 5. (verbindend rondje haven) wordt in het project Havengebied verder uitgewerkt en aan u voorgelegd. Speerpunt 7 en 8 waarbij het gemeentehuis als schakel en programmeringen ervan als hart van de samenleving benoemd wordt separaat met dit voorstel aan u voorgelegd.

Figuur:
Woordwolk van de reacties uit de
samenlevingsbijeenkomst in Landvast
februari 2015

Ontwerp

Belangrijk is dat de nieuwe huiskamer een fijne plek gaat worden waar Alblasserdammers en toeristen elkaar kunnen ontmoeten. Voor de ondernemers aan het Raadhuisplein, is het plein een uithangbord en dus belangrijk dat deze een prettige en levendige sfeer uitademt. Het uiteindelijke doel is om een huiskamer te realiseren waar mensen graag verblijven, maar waar ook evenementen gehouden kunnen worden.

De huidige inrichting van het Raadhuisplein ondergaat een metamorfose, het karakteristiek en het DNA van Alblasserdam zijn belangrijke ingrediënten om te komen tot een herkenbare huiskamer. De huidige natuursteenkeien zullen worden vervangen, met name de slechte beloopbaarheid vormt hierbij een zwaarwegend argument. Het nieuwe materiaal voldoet meer aan de wensen van zowel de gemeente als van de gebruikers.

Op het plein wordt een herkenbaar grid aangebracht. Dit grid is een knipoog naar het verleden en sluit aan bij het lijnspel dat is toegepast in de vloer van het gemeentehuis.

Het verlevendigen en vergroenen van het plein waren voor veel Alblasserdammers belangrijk uitgangspunt om het plein aangenamer en vriendelijke te maken.

In het huidige ontwerp is aan de zijde van de winkels een groenzone gemaakt. In deze groenzone zijn zowel verschillende groenvakken als verblijfsplekken opgenomen. Verblijven op het plein wordt hierdoor voor alle doelgroepen aangenamer, waardoor het nieuwe plein mensen zal gaan aantrekken. Een huiskamer die uitnodigt en waar het gezellig vertoeven is, dat is waar wij naar streven. De groenzone fungeert als verbindende schakel tussen Makado, Raadhuisplein en Havengebied.

Het verlevendigen van het plein is een belangrijk uitgangspunt. De nieuwe groenzone met daarin meerdere verblijfsplekken zijn cruciaal voor het verlevendigen van het plein.

De banken op het plein zorgen voor een diversiteit aan zitplekken, ruimte om te zitten maar ook voor ontmoetingen, gesprekken, lunch en werken. Hierdoor ontstaat er veel meer ruimte voor interactie. Op het plein worden lage lichtmasten geplaatst, deze zullen voor veel meer sfeer gaan zorgen op het plein. De lichtmasten passen tevens bij gewenste verblijfskwaliteit op het plein, waardoor de overlast van veel bewoners aan het plein wordt weggenomen.

Water speelt een belangrijke rol in de geschiedenis van Alblasserdam. Ook op het plein krijgt water een prominente plek. Zo komt er centraal op het plein een waterelement. Dit waterelement bestaat uit waterspuwers die in de bestrating zullen worden opgenomen. Door de spuwers zal er met name voor de kinderen een leuk spel op het plein ontstaan. Dit waterspel draagt bij aan het verlevendigen van het plein.

Doordat de waterspuwers in de bestrating worden opgenomen blijft de multifunctionaliteit van het plein gewaarborgd en zullen evenementen ook op het nieuwe plein mogelijk blijven.

De Alblas en het havengebied vormen de oorsprong van de ontstaansgeschiedenis van Alblasserdam. Het dorp en het water zijn van oorsprong sterk met elkaar verbonden geweest. Door het vergroten van de verkeersfunctie is de relatie tussen dorp en water in de loop der jaren verslechterd. Met de centrumvisie, de ontwikkeling van Haven-zuid en de aanpak van de openbare ruimte in het centrum kan de relatie met het water weer worden hersteld. Rondom de haven zal een wandelpromenade worden gerealiseerd waar de inrichting van de openbare ruimte in het centrum op aan moet aansluiten. Belangrijk aandachtspunt is daarbij de oversteekbaarheid Raadhuisplein-Haven. Door de toevoeging van een brede trap, die tevens gebruikt kan worden als zitgelegenheid met uitzicht op de haven zal het aanwezige hoogteverschil worden opgelost. Door deze ingreep zal de relatie Raadhuisplein-Havengebied sterk worden verbeterd. Om de oversteekbaarheid te verbeteren wordt een midden geleider geïntroduceerd en wordt de bestaande rijbaan uit elkaar gehaald. Deze ingreep zal ertoe leiden dat de snelheid van het autoverkeer omlaag zal gaan en voetgangers veiliger kunnen oversteken.

Landvast functioneert nu voornamelijk nog als parkeergebied. Het gebied zal de komende jaren worden getransformeerd tot verblijfsgebied en is onderdeel van de wandelboulevard rondom de haven. Op enkele plaatsen in het gebied zal men nog steeds kunnen parkeren. Als nieuwe schakel binnen dit rondje rondom de haven zal een verblijfsplek worden gemaakt tussen haven en Landvast met een groene karakteristiek gericht op de verbinding met het water. Op lange termijn bestaat de mogelijkheid om hier de haven uit te breiden.

Naast een duurzame materiaal voor de openbare ruimte en hergebruik van de bestaande materialen wordt het intensiever gebruik van het Raadhuisplein en als schakelfunctie die het heeft voor diverse gebieden als duurzaam gezien. Op dit moment wordt nauwelijks combinatie bezoek uitgebracht tussen het Havengebied/ Landvast en het centrum. Door het plein middels inrichting en aankleding een meer menselijke maat te geven, vormt het een gastvrije schakel tussen beide gebieden en daarmee aantrekkelijker voor een groter publiek. De nieuwe inrichting maakt het plein ook aantrekkelijker voor (nieuwe) evenementen. Door diverse (deels ondergrondse) voorzieningen aan te brengen is het plein voor vele functies te gebruiken.

Kantttekeningen

Herinrichting van het raadhuisplein biedt de kans om het plein als huiskamer van Alblasserdam te gebruiken. Daar en tegen is het plein niet meer geschikt voor grote evenementen zoals taptoe. In het havengebied zouden dan ook aanpassingen moeten plaatsvinden zodat de taptoe daar gehouden kan worden.

Voor de bewaking van (de samenhang van projecten binnen) de centrumvisie is een supervisor betrokken. Hij was betrokken bij het opstellen van de visie op het centrumhart, is betrokken gedurende de ontwerpfase van de projecten en brengt advies uit op het moment dat het Definitief Ontwerp gereed is. Op een aantal punten is in het ontwerp een andere keuze gemaakt dan hij gelet op de centrumvisie zou adviseren. In de komende fase van uitwerking zullen de ontwerpers met de supervisor onderzoeken hoe het ontwerp op detaillering nog beter aan kan sluiten bij zijn advies.

De ontwikkeling van het centrum vindt plaats in fases. Dit is het eerste project (samen met het gemeentehuis) wat uitgevoerd wordt na vaststelling van de visie op het centrumhart. Het bestuur heeft in haar afweging twee belangrijke keuzes gemaakt die afwijken van onderbouwende elementen van de centrumvisie. Dat betreft de oversteek naar de Haven, waarbij vanwege verkeersintensiteit en -veiligheid nu niet is gekozen om het plein over de weg heen te leggen. En de Havenstraat, waarbij parkeren voorrang heeft gekregen op de vergroening in aansluiting op Bos Rijkee. Bij toekomstige ontwikkelingen, zoals de verdere ontwikkeling van het Haven gebied (o.a. onderzoek omlegging weg) en ontwikkeling van parkeervoorzieningen op andere plaatsen binnen het centrum kan alsnog naar het eindbeeld van de visie toegewerkt worden.

In het definitief ontwerp is voor de toegang naar de Haven een trap opgenomen. In de klankbordgroep van de gemeenteraad van 23 mei 2017 kwam de vraag naar voren of er een hellingbaan voor mindervaliden mogelijk was. In de uitwerking zal onderzocht worden wat de mogelijkheden en eventuele consequenties zijn.

Financiën

In de Perspectiefnota 2017 is voor deze projecten binnen de centrumontwikkeling een krediet voor voorbereiding en uitvoering opgenomen. De kapitaallasten zijn verwerkt in de begroting. Het investeringskrediet is gevraagd op basis van de 1e verkennende raming behorend bij het rapport "Stedenbouwkundige visie Centrumhart Alblasserdam".

Voor de realisatie van het Definitief Ontwerp is een uitvoeringskrediet voor Raadhuisplein en de oversteek Haven (incl. trap) nodig van totaal: € 1.880.000.

Voor de dekking wordt voorgesteld dit te doen vanuit het reeds gereserveerde krediet van 8,3 miljoen (bij PPN 2017) van de uitvoering van de centrumvisie. Het resterende deel van het gereserveerde krediet van € 6.420.000 wordt aangewend voor de renovatie van het gemeentehuis.

De investering van de Havenstraat wordt gedekt uit de investeringsruimte binnen het onderhoudsplan 2018-2020, zoals opgenomen in van de Begroting 2017.

Uitvoering

Zowel het college als de gemeenteraad heeft nadrukkelijk de wens uitgesproken om bij de uitvoering van de projecten gemeentehuis en Raadhuisplein zoveel mogelijk plaatselijk en regionale partijen te betrekken.

Voor de uitvoering van de herinrichting van het Raadhuisplein, de Havenstraat en de oversteek naar de Haven, is de realisatie afhankelijk van de renovatie van het gemeentehuis.

Enkele onderdelen van de renovatie van het gemeentehuis hebben een directe relatie met de openbare ruimte en de uitvoering hiervan. Dit zijn onder meer de werkzaamheden ten behoeve van de uitbreiding van het bordes en de serre, herstelwerkzaamheden aan de gevel en de raampartijen.

Uiteraard dient hier ten tijde van de herinrichting van de openbare ruimte rekening mee te worden gehouden.

Daarnaast zal voor de realisatie van het gemeentehuis een bouwterrein noodzakelijk zijn, waarvan de ruimte uiteraard pas na gereedkomen van het gemeentehuis kan worden gerealiseerd.

Dit houdt echter niet in dat de gehele uitvoering van de openbare ruimte pas na gereedkomen van het gemeentehuis kan starten. Enige gelijktijdigheid zal worden nagestreefd.

In de bestek voorbereiding van het project zal hier nader naar worden gekeken en op worden ingezoomd. Vanzelfsprekend zal hierbij ook gekeken worden naar mogelijke overlast en beperkingen voor de omgeving, omwonenden en gebruikers van de openbare ruimte, en dat dit zoveel mogelijk zal worden beperkt.

De renovatie van het gemeentehuis is gepland tussen het 2^e kwartaal 2018 en het 3^e kwartaal 2019. Voor de uitvoering van het plan voor het Raadhuisplein en omgeving is minder tijd nodig. Uitvoering zal worden ingepast binnen deze planning.

Communicatie

Het betrekken van inwoners, ondernemers en maatschappelijke partners bij het ontwerp van zowel het gemeentehuis als het Raadhuisplein is vanaf het begin het uitgangspunt geweest. Het is één van de eerste projecten van dit college waarin #samen doen handen en voeten heeft gekregen.

Wie wilde meedenken en meedoen heeft daarvoor volop gelegenheid gekregen. Naast een klankbordgroep (vanuit de raad) en een gebruikersgroep (vanuit medewerkers) zijn er voor inwoners c.s. meerdere momenten geweest om mee te denken en reactie te geven.

Zo zijn er bijeenkomsten geweest, zijn raad en college tussentijds het dorp in gegaan met schetsontwerpen om deze te toetsen en zijn inwoners rondgeleid in het gemeentehuis om het belang van zorgvuldige restauratie en conservering van dit gemeentelijke monument te illustreren. Voor wie niet actief kon of wilde meedenken, waren de ontwikkelingen via de projectwebsite en facebookpagina te volgen.

Kortom: de afgelopen twee jaar hebben we fors geïnvesteerd in het betrekken en informeren van het dorp. Het project komt nu in een volgende fase. Gelet op de voorliggende intensieve communicatie richting het dorp, is het logisch dat we deze lijn voortzetten.

Communicatieaanpak

Na de presentatie van het VO aan de raad is dit in de eerste helft van mei openbaar gemaakt op de gemeentelijke website en de facebookpagina en daarna ook door enkele lokale media gepubliceerd.

Na het collegebesluit op het DO op 30 mei volgt een intensiever en meer persoonlijk communicatietraject. Hierin is speciale aandacht voor directe burens (zowel omwonenden als winkeliers) en mensen die eerder hebben aangegeven geïnformeerd te willen worden. Dit zijn bijvoorbeeld deelnemers aan de rondleidingen en bewoners die aanwezig waren bij de huiskamerbijeenkomst.

Dit traject bestaat uit de volgende middelen:

- Inloopbijeenkomst:
Inwoners, ondernemers en andere belangstellenden worden uitgenodigd voor een inloopbijeenkomst op 2 juni. Voor omwonenden/naast burens en raadsleden is er een voorproefje op 30 mei. Tijdens de inloop zijn de plattegronden, sfeerbeelden en impressies van de inrichting te zien evenals een kleine expositie met foto's uit het verleden (verzorgd door de Historische Vereniging). Op 2 juni zijn ontwerpers, ambtenaren en toekomstige gebruikers aanwezig voor een toelichting. Daarnaast zijn er rondleidingen. Direct betrokkenen krijgen een persoonlijke uitnodiging, de rest van het dorp wordt uitgenodigd via de (sociale) media.
- Persgesprek: wethouders Verheij en Kraaijveld lichten na collegebesluit 30 mei plannen toe
- Interviews met diverse betrokkenen/ambassadeurs van gemeentehuis en Raadhuisplein (o.a. architecten, ontwerpers, Erfgoedcommissie, betrokken bewoners); deze worden gepubliceerd op website en facebook en medio juni in Klaroen
- Publicatie tekeningen en impressies inrichting DO op website en facebook

Bijlagen

1. Definitief Ontwerp
2. Raming (geheime bijlage)
3. Raadsbesluit
4. Begrotingswijzing

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders

De secretaris,
S. van Heeren

De burgemeester,
J.G.A. Paans